

تصاویر و اشکال مندرج بر کالاهای وارداتی

کد موضوعی: ۲۲۰

شماره مسلسل: ۸۶۱۶

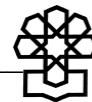
مهر ماه ۱۳۸۶

دفتر: مطالعات اقتصادی

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	۱. بیان موضوع
۲	۲. کالاهای عمده موضوع بررسی
۱۰	۳. بررسی قانونی موضوع
۱۵	جمع بندی و پیشنهاد
۱۶	منابع و مأخذ

تصاویر و اشکال مندرج بر کالاهای وارداتی

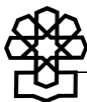
چکیده

با توجه به اینکه حجم بالایی از کالاهای مصرفی کشور از طریق واردات از کشورهای غیرمسلمان تأمین می‌شود، در برخی موارد موضوع تصاویر و اشکال نامناسب مندرج بر آن‌ها و عدم تطابق آن‌ها با نظم عمومی، شئون ملی، عفت عمومی و مذهب رسمی کشور موجب بروز دغدغه‌هایی بعضاً فرهنگی برای فعالان اقتصادی کشور شده است.

در این گزارش علی‌رغم وجود طیف وسیعی از کالاها که به صورت بالقوه امکان درج تصاویر و اشکال نامناسب بر روی آن‌ها وجود دارد، ۶ گروه کالایی خاص مشخص شده و میزان و سهم واردات آن‌ها در طول سال‌های ۱۳۷۵-۱۳۸۵ مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. هر چند سهم واردات این کالاها بسیار ناچیز بوده و کم‌تر از ۰/۵ درصد واردات رسمی کشور را شامل می‌شود ولی توجه به ورود بخش عمده‌ای از این نوع کالاها از مبادی غیررسمی و به صورت قاچاق در کنار کالاهای ممنوع حائز اهمیت است. در بررسی به عمل آمده از قوانین موجود در این زمینه مشاهده می‌شود که عناوین مجرمانه متعددی مانند تولید، توزیع، فروش، ورود، استفاده، نگهداری، صدور، کرایه، تحصیل مال، نمایش، انتشار، قرار دادن در معرض انتظار عموم، اعلان برای تشویق به معامله یا ترویج یا معرفی فاعل مربوط به هر چیزی که عفت و اخلاق عمومی را جریحه‌دار کند مورد توجه قانون‌گذار قرار گرفته و مقابله با این موارد به فرایند تقنینی جدیدی نیاز ندارد و تنها لازم است با نظارت بر حسن اجرای قانون، اعمال روش‌های کنترلی مناسب و تلاش در جهت حل مشکل قاچاق و تشویق واردکنندگان به استفاده از مبادی رسمی در جهت ساماندهی هر چه بیش‌تر بازار کالاهای وارداتی اقدام کرد.

مقدمه

تجارت یکی از بخش‌های پویای اقتصاد محسوب می‌شود که همپای اصلاحات و تغییرات به وجود آمده در دیگر بخش‌ها مانند تحولات علمی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دستخوش تغییر و تحول می‌شود. تجارت به‌طور کلی در حالت تعادل از اصول و قواعدی مشخص پیروی می‌کند. تغییرات به وجود آمده در اصول تجارت موجب شده است که تجارت سنتی و معمول جای خود را به تجارت نوین دهد که ابزارها و وسایل مورد استفاده در آن با فضای قابل مقایسه نیست. براساس

شاخص‌های فضای کسب‌وکار، اصلاح شاخص‌های مختلف و متنوع اقتصادی در رونق و گستردگی فضای تجاری کشور تبلور می‌یابد.^۱

این جمله علاوه بر توجه به اهمیت بخش تجارت بر این موضوع دلالت دارد که بخش تجاری به صورت مستقیم تحت تأثیر بخش‌های دیگر اقتصادی است و می‌تواند از رونق یا رکود موجود در آن بخش‌ها متأثر شود. با توجه به اصل جهانی شدن و آزادسازی تجاری توجه به قواعد و اصول تجارت بسیار حائز اهمیت است زیرا می‌تواند بسیاری از فرصت‌های پیش رو را به چالش تبدیل سازد و تولید با هدف بازارهای جهانی را به مخاطره بیندازد.

فضای حاکم بر تجارت جهانی شرایطی را به وجود آورده است که عضویت در سازمان‌های جهانی و منطقه‌ای و انعقاد موافقت‌نامه‌های دو یا چندجانبه نقش بسزایی در توسعه و گسترش حجم تجارت و افزایش سطح توسعه‌یافتگی کشورها دارد. در برخی موارد محتمل است که اصول و قواعد موردنظر این موافقت‌نامه‌ها با برخی از قوانین و قواعد بومی و محلی کشورها در تضاد باشد که دستیابی به نقطه تعادل میان این دو با اعمال سیاست‌های اصلاحی جهت تصحیح برخی از قوانین داخلی یا عدم پذیرش برخی موارد تحمیلی امری حساس و ضروری است.

۱. بیان موضوع

حجم بسیار بالایی از کالاهای مصرفی مورد نیاز کشور را کالاهای وارداتی تشکیل می‌دهند. با توجه به مبدأ تولید آن‌ها امکان دارد بر روی بسته‌بندی‌ها و جعبه‌های این کالاها، تصاویر و اشکال نامناسبی وجود داشته باشد که برخلاف شرع و عفت عمومی باشد. افزایش این‌گونه موارد و بیم از آسیب‌های ناشی از گسترش آن موجب بروز دغدغه‌هایی برای فعالان اقتصادی جامعه شده است. گزارش حاضر می‌کوشد به حوزه‌های قانونی مربوط به این موضوع اشاره کرده و پیشنهادهای مشخص را جهت رفع این موارد در کوتاه‌مدت و بلندمدت ارائه دهد.

۲. کالاهای عمده موضوع بررسی

اولین گام برای بررسی موضوع این گزارش شناسایی و طبقه‌بندی کالاهایی است که به صورت بالقوه و بالفعل در زمره کالاهایی محسوب می‌شوند که ممکن است بر روی آن‌ها از تصاویر خلاف شرع و نامناسب استفاده شود.

در نگاهی کلی به کالاهای وارداتی کشور می‌توان عنوان نمود که بخش متنوعی از کالاها مانند

1. Doing Business in 2006 (Creating Jobs), World Bank and the International Finance Corporation, 2006.

تلفن و موبایل، لوازم خانگی، لوازم آرایشی و بهداشتی، لباس و پوشاک، لوازم طبی، تجهیزات پزشکی، بازی‌های رایانه‌ای، وسایل استخر، لوازم تزئینی، اشیای هنری، مجسمه، تابلو، نقاشی، کلکسیون‌ها، عتیقه، کیف، کتاب، روزنامه، تصاویر و سایر موضوعات چاپی و ... به صورت بالقوه می‌توانند در زمره کالاهایی قرار گیرند که تصاویر نامناسبی بر روی آن‌ها درج شود. از بین این کالاهای شش دسته کالا به شرح جدول زیر در این گزارش مورد بررسی قرار می‌گیرد:

جدول ۱. کالاهای مفید برای بررسی در خصوص تصاویر نامناسب مندرج

گروه کالایی	شماره تعرفه	توضیح گروه کالایی
۱. لوازم آرایشی و بهداشتی	۳۳۰۲	عطریات و ادوتوالتها (Eau de Toilette)
	۳۳۰۴	فراورده‌های زیبایی و آرایشی و فراورده‌های نگهداری مواظبت پوست (غیردارویی) همچنین ضدآفتاب و برنزه شدن و آرایش ناخن
	۳۳۰۵	فراورده‌های پاکیزگی و آرایش مو
	۳۳۰۶	فراورده‌های بهداشت دهان یا دندان پودر و خمیر تثبیت دندان، نخ پاک کردن دندان‌ها
	۳۳۰۷	فراورده‌هایی برای قبل، حین و بعد از اصلاح، بوزدایی بدن، استحمام، ستردن مو و سایر فراورده‌های عطرسازی، آرایشی یا پاکیزگی که در جای دیگر نیامده است
	۳۴۰۱	صابون‌ها و ... به منظور شستشوی بدن به شکل مایع یا کرم یا قالبی یا ... حتی کاغذهای صابونی
	۳۴۰۲	مواد آلی غیرصابونی برای شستشو و تمیز کردن
۲. لباس و پوشاک	۳۹۲۶۲۰	لباس و متفرعات لباس
	۴۰۱۵	لباس و متفرعات لباس از کائوچو ولکانیزه
	۴۲۰۳	لباس و متفرعات لباس از چرم دوباره ساخته شده
	۴۲۰۳	لباس و متفرعات لباس از پوست‌های نرم طبیعی
	۶۱۰۱	پالتو، نیم‌پالتو، ردا، بادگیر، ژاکت مردانه یا پسرانه کشباف و قلاب باف
	۶۱۰۲	پالتو، نیم‌پالتو، ردا، شنل، بادگیر زنانه یا دخترانه کشباف
	۶۱۰۳	لباس به صورت دست و مجموعه ژاکت، ورزشی و ... مردانه و پسرانه کشباف
	۶۱۰۴	لباس به صورت دست مجموعه ژاکت، ورزشی، دامن و ... زنانه دخترانه کشباف
	۶۱۰۵	پیراهن مردانه یا پسرانه کشباف
	۶۱۰۶	پیراهن زنانه یا دخترانه کشباف
	۶۱۰۷	لباس زیر، حمام و ... مردانه یا پسرانه کشباف
	۶۱۰۸	لباس زیر زنانه کشباف
	۶۱۰۹	تی شرت کشباف
	۶۱۱۰	پیراهن یقه اسکی، جلیقه کشباف
۶۱۱۱	لباس نوزاد کشباف	

گروه کالایی	شماره تعرفه	توضیح گروه کالایی
	۶۱۱۲	گرمکن ورزشی و لباس اسکی کشباف
	۶۱۱۳	لباس‌های دوخته شده کشباف
	۶۱۱۴	سایر لباس‌های کشباف
	۶۱۱۵	جوراب شلواری و جوراب‌های زنانه و کشباف
	۶۱۱۶	دستکش کشباف
	۶۱۱۷	سایر متنوعات لباس کشباف
	۶۲۰۱ الی ۶۲۱۷	همانند تفکیک قبلی بدون قید کشباف یا قلاب‌باف
	۶۳۰۱ الی ۶۳۱۰	اشیای نسجی، مجموعه‌ها و لباس‌های مستعمل، ضایعات و کهنه پارچه‌ها
۳. کتاب، روزنامه و تصاویر	۴۹۰۱	کتاب، بروشور
	۴۹۰۲	روزنامه، مجله و نشریات
	۴۹۰۳	کتاب‌های نقاشی یا رنگ‌آمیزی کودکان
	۴۹۰۴	کتاب نت موسیقی
	۴۹۰۵	نقشه‌های جغرافیایی
	۴۹۰۶	نقشه‌ها و رسم‌های معماری و مهندسی
	۴۹۰۷	تمبر پستی، مالیاتی باطل نشده، اوراق بهادار، اسکناس چک و ...
	۴۹۰۸	عکس برگردان
	۴۹۰۹	کارت پستال، اطلاعیه‌های شخصی و...
	۴۹۱۰	تقویم
۴۹۱۱	سایر محصولات چاپی، تصاویر چاپی، گراورها و عکس‌ها	
۴. لوازم خانگی	۸۵۰۸	جاروهای برقی
	۸۵۰۹	لوازم خانگی الکترومکانیکی به غیر از جاروهای برقی
	۸۵۱۰	ریش‌تراش و وسایل موزدایی
۵. تلفن و موبایل	۸۵۱۷	دستگاه‌های تلفن، دریافت صدا، تصویر یا سایر داده‌ها
۶. اشیای هنری و عتیقه	۹۷۰۱	تابلوی نقاشی، سیاه قلم و مداد رنگی با دست کشیده شده
	۹۷۰۲	گراور، نقش برجسته، چاپ رنگی
	۹۷۰۳	مجسمه‌سازی، حجاری
	۹۷۰۴	تمبرپستی یا مالیاتی، کلکسیون، لوازم‌التحریر و کاغذی پستی
	۹۷۰۵	کلکسیون و اشیای کلکسیونی، حیوان‌شناسی، گیاه‌شناسی، معدن و...
	۹۷۰۶	اشیای عتیقه که بیش از ۱۰۰ سال قدمت داشته باشند

مأخذ: قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۲/۷/۴ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه اجرایی آن؛ به ضمیمه جداول مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۸۶ (قابل اجرا در سال ۱۳۸۶)، اداره کل مقررات صادرات و واردات وزارت بازرگانی، تهران، شرکت چاپ و نشر بازرگانی، خرداد ۱۳۸۶.

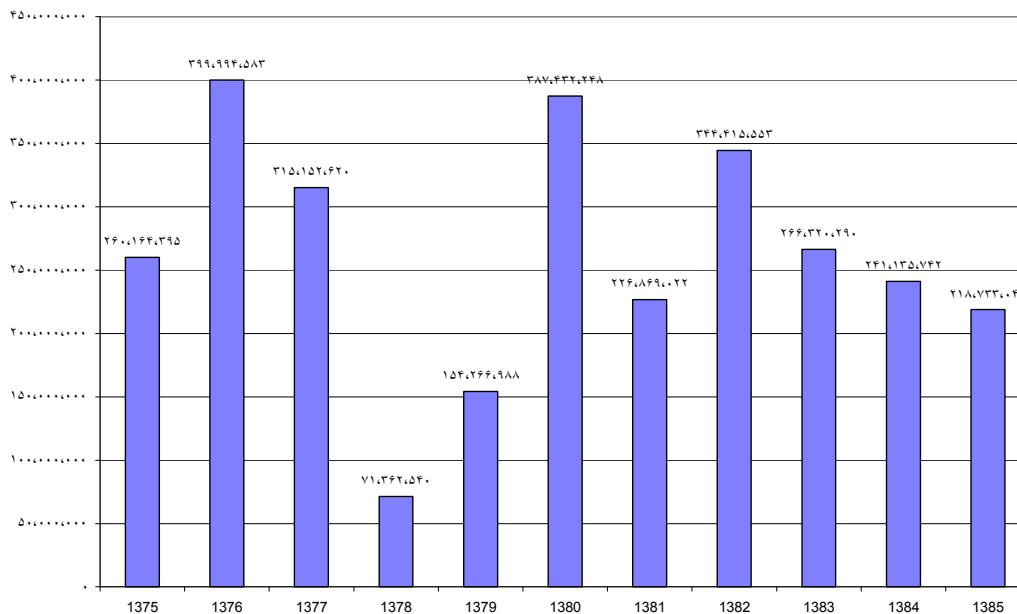
در این بررسی شش گروه کالای عمده که می‌تواند تصاویر نامناسبی بر روی آن‌ها درج شود به‌عنوان نمونه در نظر گرفته شده است. همان‌طور که در نمودار ۱ مشاهده می‌شود واردات این

کالاها براساس آمار ارائه شده از طرف گمرک ایران^۱ در طول ۱۰ سال گذشته از روند یکنواختی برخوردار نبوده و به صورت متناوب با افزایش و کاهش‌هایی مواجه بوده است.

نمودار ۱. روند واردات گروه‌های کالایی مورد نظر برای مطالعه تصاویر و اشکال مندرج

بر کالاها در سال‌های ۱۳۷۵-۱۳۸۵

مأخذ: جدول ۲ گزارش

آمار واردات رسمی مربوط به شش گروه کالایی مورد نظر در طول سال‌های ۱۳۷۵ الی ۱۳۸۵ در جدول ۲ ارائه شده است. همان‌طور که از سرجمع اقلام وارداتی مشاهده می‌شود تلفن و موبایل بیش‌ترین ارزش و اشیای هنری و عتیقه کم‌ترین ارزش در میان این کالاها را داراست.

۱. لوح فشرده ارسالی از طرف گمرک جمهوری اسلامی ایران به انضمام نامه مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۲۳ دفتر آمار و خدمات ماشینی گمرک با شماره ۲۲/۹۰/۲۵۳/۳۵۷۰۹۵

(واحد: دلار)

جدول ۲. واردات رسمی گروه‌های کالایی موردنظر برای مطالعه تصاویر و اشکال مندرج بر کالاها در سال‌های ۱۳۷۵-۱۳۸۵

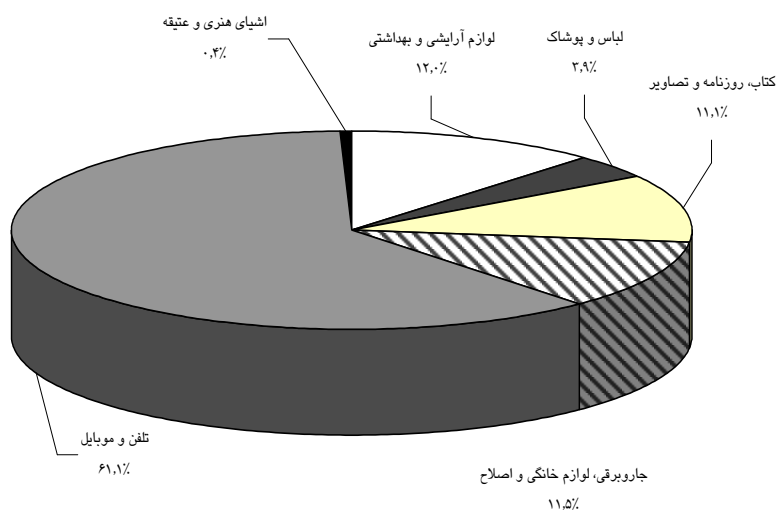
نوع کالا	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	جمع
لوازم آرایشی و بهداشتی	۲۵,۹۸۱,۷۱۷	۲۲,۶۶۵,۲۱۳	۲۰,۴۹۷,۵۷۳	۲۲,۸۱۳,۱۱۶	۲۴,۶۳۵,۷۹۴	۲۱,۳۸۹,۶۲۲	۲۱,۵۴۶,۰۰۴	۳۱,۴۵۲,۲۵۰	۴۷,۹۴۲,۴۶۲	۵۳,۵۴۶,۳۷۶	۵۴,۳۵۲,۴۷۹	۳۴۶,۸۲۲,۶۰۶
لباس و پوشاک	۳,۹۷۴,۷۲۲	۳,۶۹۴,۹۰۳	۲,۵۹۴,۰۲۹	۱,۲۸۴,۴۷۲	۹۴۷,۶۲۸	۳,۴۴۸,۱۷۸	۴,۲۰۶,۵۱۲	۸,۸۲۳,۵۲۲	۲۵,۹۴۰,۵۲۹	۴۰,۵۲۳,۰۱۶	۱۶,۴۸۶,۹۴۴	۱۱۱,۹۲۴,۴۵۵
کتاب، روزنامه و تصاویر	۴۷,۰۸۹,۱۷۹	۴۴,۶۹۹,۹۲۱	۲۲,۲۳۵,۱۳۲	۱۲,۳۳۲,۲۷۶	۴۰,۴۳۳,۱۷۹	۳۱,۶۷۲,۲۸۲	۲۱,۴۱۷,۷۱۹	۲۲,۹۷۲,۵۱۸	۲۸,۸۲۹,۴۷۰	۱۴,۰۰۲,۲۵۳	۲۳,۹۷۳,۳۳۱	۳۱۹,۶۵۷,۸۶۰
جاروبرقی، لوازم خانگی و اصلاح	۹,۰۷۵,۱۰۸	۱۵,۴۷۱,۵۱۲	۱۵,۹۷۴,۴۵۲	۱۲,۸۸۰,۴۷۵	۱۶,۵۴۹,۳۹۳	۲۶,۴۱۴,۳۱۷	۴۲,۷۵۰,۰۳۱	۵۰,۶۱۸,۰۲۴	۴۰,۴۶۸,۰۹۱	۴۶,۴۵۸,۴۶۷	۵۴,۲۵۷,۵۸۶	۳۳۰,۹۱۷,۴۵۶
تلفن و موبایل	۱۷۴,۰۴۳,۰۶۹	۳۱۳,۴۶۳,۰۳۴	۲۴۳,۸۵۱,۴۳۴	۲۲,۰۵۰,۸۱۳	۷۱,۶۹۷,۹۳۱	۳۰۴,۵۰۷,۸۴۹	۱۳۶,۹۴۳,۳۰۶	۲۲۴,۴۶۱,۵۸۷	۱۲۳,۱۲۰,۳۷۴	۸۶,۴۲۸,۰۳۰	۶۳,۱۱۶,۱۵۵	۱,۷۶۳,۶۸۳,۵۸۲
اشیای هنری و عتیقه	۰	۰	۰	۱,۳۸۸	۳,۰۶۳	۰	۵,۴۵۰	۶,۰۸۷,۶۵۲	۱۹,۳۶۴	۱۷۷,۶۰۰	۶,۵۴۶,۵۴۹	۱۲,۸۴۱,۰۶۶
جمع	۲۶۰,۱۶۴,۳۹۵	۳۳۹,۹۹۴,۵۸۳	۳۱۵,۱۵۲,۶۲۰	۷۱,۳۶۲,۵۴۰	۱۵۴,۲۶۶,۹۸۸	۳۸۷,۴۳۲,۲۴۸	۲۲۶,۸۶۹,۰۲۲	۳۴۴,۴۱۵,۵۵۳	۲۶۶,۳۲۰,۲۹۰	۲۴۱,۱۳۵,۷۴۲	۲۱۸,۷۳۳,۰۴۴	۲,۸۸۵,۸۴۷,۰۲۵

مأخذ: لوح فشرده ارسالی از طرف گمرک جمهوری اسلامی ایران به انضمام نامه مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۲۳ دفتر آمار و خدمات ماشینی گمرک با شماره ۲۲/۹۰/۲۵۲/۳۵۷۰۹۵.

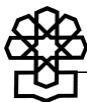
مطابق نمودار ۲ نیز تلفن و موبایل ۶۱/۱ درصد، لوازم آرایشی و بهداشتی ۱۲ درصد، جاروبرقی، لوازم خانگی و لوازم اصلاح ۱۱/۵ درصد، کتاب، روزنامه و تصاویر ۱۱/۱ درصد و لباس و پوشاک ۳/۹ درصد واردات این کالاها در ۱۰ سال گذشته را شامل می‌شود و درصد ارزش کالاهای هنری و عتیقه وارداتی نیز بسیار ناچیز است.

نمودار ۲. مقایسه سهم و درصد واردات کالاهای مورد نظر از کل واردات سال‌های ۱۳۷۵-۱۳۸۵

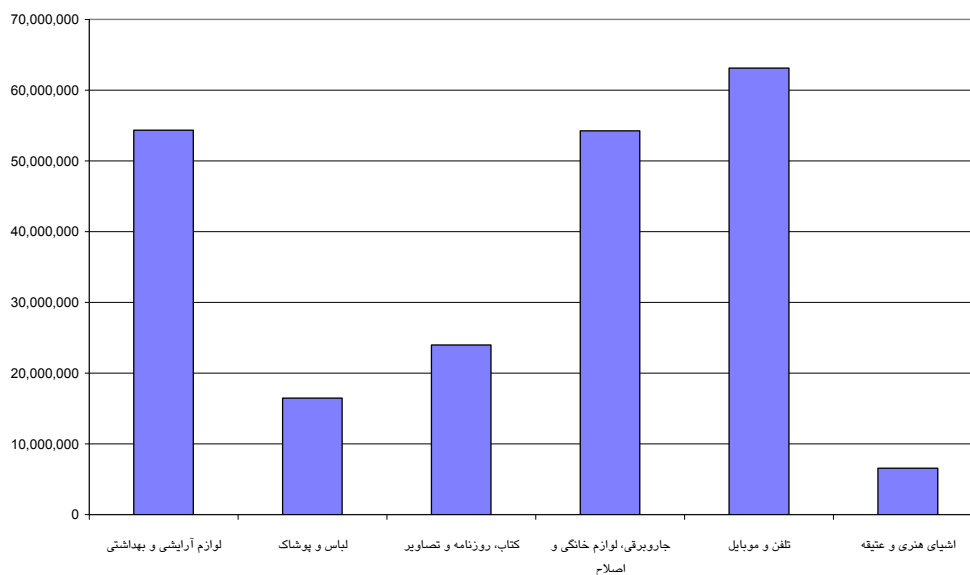

مأخذ: جدول ۲ گزارش

واردات این کالاها در سال ۱۳۸۵ در مجموع به رقم ۲۱۸,۷۳۳,۰۴۴ دلار بالغ شده است که مطابق نمودار ۳ بیشترین حجم آن‌ها را به ترتیب تلفن و موبایل، لوازم آرایشی و لوازم خانگی تشکیل می‌دهند.

نمودار ۳. مقایسه میزان واردات کالاهای مورد نظر در سال ۱۳۸۵

مأخذ: جدول ۲ گزارش.

از مقایسه رقم واردات این شش گروه کالایی^۱ با کل واردات^۲ سال ۱۳۸۵ یعنی رقم ۴۱,۳۹۰ میلیون دلار مشاهده می‌شود که این شش گروه کالایی تنها ۰/۵ درصد کل واردات کشور را تشکیل می‌دهند و سهم اندکی از کل واردات کشور را شامل می‌شوند، البته این سهم ناچیز به ترکیب کالاهای وارداتی کشور نیز مرتبط است زیرا براساس آمار گمرک ایران در طول دهه گذشته در حدود ۸۰ درصد واردات کشور را کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای تشکیل داده و تنها ۲۰ درصد واردات به کالاهای مصرفی مرتبط است.^۳

البته ناچیز بودن سهم این کالاها در کل کشور به معنای عدم اهمیت و نقش کم آن‌ها نیست زیرا تأثیر مسائل فرهنگی و اشاعه آن از طریق ورود بخش اندکی از کالاها نیز مؤثر است. ارائه این تقسیم‌بندی و آمار مربوط به واردات این کالاها تنها به منظور احصاء، شناسایی و معرفی کالاهایی است که به صورت بالقوه می‌تواند از عکس‌ها و تصاویر نامناسبی برخوردار شوند. این در حالی است که اگر به واردات غیررسمی مراجعه کنیم بخشی از کالاهای ممنوعه را در آنجا می‌یابیم که طبیعتاً موضوع تصاویر و اشکال نامناسب در آنجا ابعاد وسیع‌تری پیدا می‌کند و می‌تواند به دامنه کالاهای مربوطه تنوع بخشیده و رتبه‌بندی‌ها را دستخوش تغییر نماید.

۱. لوح فشرده ارسالی از طرف گمرک جمهوری اسلامی ایران به انضمام نامه مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۲۳ دفتر آمار و خدمات ماشین‌گمرک با شماره ۲۲/۹۰/۲۵۳/۳۵۷۰۹۵.

۲. گزارش آمار مقدماتی تجارت خارجی جمهوری اسلامی ایران، دوازده ماهه سال ۱۳۸۵، گمرک جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۶.

۳. آمار پیوست نامه مورخ ۱۳۸۶/۱/۲۹ گمرک جمهوری اسلامی ایران با شماره ۲۲/۹۰/۲۵۳/۲۱۴۴۳ درخصوص تفکیک واردات در سال‌های مختلف.

از سوی دیگر در بررسی موضوع این گزارش لازم است به کشورهای مبدأ کالاهای وارداتی نیز توجه شود. همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، تنوع کشورهای طرف وارداتی ایران محدود بوده و در حدود ۸۵/۷ درصد کالاهای وارداتی در سال ۱۳۸۵ تنها از ۲۰ کشور وارد شده است.

جدول ۳. سهم و میزان واردات در سال ۱۳۸۵ از کشورهای طرف وارداتی ایران

ردیف	نام کشور	میزان واردات	درصد
۱	امارات متحده عربی	۹,۲۵۹,۲۹۴,۹۱۶	۲۲/۴
۲	آلمان	۵,۰۰۸,۴۲۳,۶۴۶	۱۲/۱
۳	چین	۲,۹۳۵,۷۰۱,۹۵۳	۷/۱
۴	سوئیس	۲,۲۵۴,۶۸۴,۲۸۰	۵/۴
۵	فرانسه	۲,۱۱۲,۶۵۷,۴۷۷	۵/۱
۶	کره	۱,۹۲۵,۹۲۱,۱۶۲	۴/۷
۷	ایتالیا	۱,۶۸۸,۱۴۵,۳۷۵	۴/۱
۸	انگلستان	۱,۴۰۳,۹۵۹,۱۸۹	۳/۴
۹	هند	۱,۳۹۴,۲۵۶,۷۵۴	۳/۴
۱۰	هلند	۹۴۹,۵۰۹,۶۹۸	۲/۳
۱۱	ژاپن	۹۲۷,۰۱۰,۱۷۴	۲/۲
۱۲	ترکیه	۸۲۹,۴۱۴,۱۲۱	۲/۰
۱۳	اتریش	۷۹۹,۱۶۰,۶۲۰	۱/۹
۱۴	برزیل	۷۵۰,۳۶۰,۴۳۲	۱/۸
۱۵	بلژیک	۶۵۹,۱۳۷,۵۵۵	۱/۶
۱۶	عربستان سعودی	۵۸۲,۰۸۱,۸۹۳	۱/۴
۱۷	سوئد	۵۶۶,۸۲۳,۶۶۲	۱/۴
۱۸	روسیه	۵۵۵,۹۲۰,۷۰۳	۱/۳
۱۹	اسپانیا	۴۶۰,۷۳۶,۷۲۱	۱/۱
۲۰	سنگاپور	۴۰۱,۵۴۳,۹۷۶	۱/۰
۸۵/۷	جمع بیست کشور	۳۵,۴۶۴,۷۴۴,۳۰۷	
۱۴/۳	سایر کشورها	۵,۹۲۵,۳۸۵,۱۸۶	
۱۰۰	کل واردات	۴۱,۳۹۰,۱۲۹,۴۹۳	

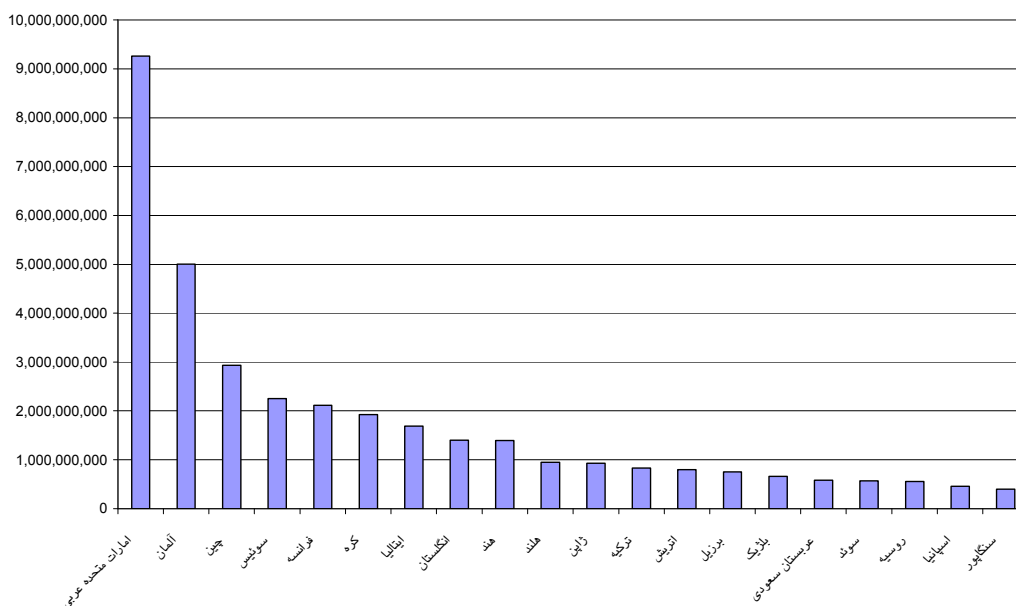
مأخذ: گزارش آمار مقدماتی تجارت خارجی جمهوری اسلامی ایران، دوازده ماهه سال ۱۳۸۵، گمرک جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۶.

مطابق جدول ۳ و نمودار ۴، امارات متحده عربی به‌عنوان عمده‌ترین شریک تجاری ایران در بحث واردات محسوب می‌شود، هرچند این کشور جزء کشورهای مسلمان منطقه محسوب می‌شود ولی عمده کالاهایی که از این کشور به ایران وارد می‌شوند ماهیت صادرات مجدد^۱ داشته و کالای

تولید شده در آن کشور محسوب نمی‌شود. در بین دیگر کشورهای عمده وارداتی ایران نیز تنها کشور عربستان سعودی است که در زمره کشورهای اسلامی قرار دارد و تنها ۱/۴ درصد واردات کشور را شامل می‌شود. بنابراین سهم بالایی از واردات کشور از کشورهای غیراسلامی و بعضاً اروپای غربی بوده که تصاویر مندرج بر آن‌ها می‌تواند مطابقتی با فرهنگ و مسائل شرعی موردنظر در کشور ما نداشته باشد.

نمودار ۴. مقایسه میزان واردات کشور از طرف‌های عمده وارداتی در سال ۱۳۸۵

مأخذ: جدول ۳ گزارش.

۳. بررسی قانونی موضوع

با توجه به اهمیت این موضوع قوانین و مقررات مشخصی برای برخورد با موارد جرم و تخطی از قوانین در این امر وجود دارد که در ذیل به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود:

۳-۱. ماده (۱۴۳) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌ها بازدارنده)^۱

ماده (۱۴۳)

اشخاص ذیل به حبس از سه ماه تا یک سال و جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار ریال تا شش میلیون ریال و تا (۷۴) ضربه شلاق یا به یک یا دو مجازات مذکور محکوم خواهند شد:

- ۱- هر کس نوشته یا طرح، گراور، نقاشی، تصاویر، مطبوعات، اعلانات، علایم، فیلم، نوار سینما و یا به‌طور کلی هر چیز که عفت و اخلاف عمومی را جریحه‌دار نماید برای تجارت یا توزیع به نمایش و معرض انظار عمومی گذارد یا بسازد یا برای تجارت و توزیع نگاه دارد.
- ۲- هر کس اشیاء مذکور را به منظور اهداف فوق شخصاً یا به وسیله دیگری وارد یا صادر کند و یا به نحوی از انحاء متصدی یا واسطه تجارت و یا هر قسم معامله دیگر شود یا از کرایه دادن آن‌ها تحصیل مال نماید.
- ۳- هر کس اشیاء فوق را به نحوی از انحاء منتشر نماید یا آن‌ها را به معرض انظار عمومی بگذارد.
- ۴- هر کس برای تشویق به معامله اشیاء مذکور در فوق و یا ترویج آن اشیاء به نحوی از انحاء اعلان و یا فاعل یکی از اعمال ممنوعه فوق و یا محل بدست آوردن آن را معرفی نماید.

تبصره «۱»- مفاد این ماده شامل اشیایی نخواهد بود که با رعایت موازین شرعی و برای مقاصد علمی یا هر مصلحت حلال عقلایی دیگر تهیه یا خرید و فروش و مورد استفاده متعارف علمی قرار می‌گیرد.

تبصره «۲»- اشیای مذکور ضبط و موآثار می‌گردد و جهت استفاده لازم به دستگاه دولتی ذیربط تحویل خواهد شد.

۳-۲. قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباس‌هایی که استفاده از

آن‌ها در ملاء عام خلاف شرع است و یا عفت عمومی را جریحه‌دار می‌کند.^۲

ماده (۱)- کسانی که عالماً لباسها و نشانه‌هایی که علامت مشخصه گروههای ضداسلام یا انقلاب است تولید کنند یا وارد کنند و یا بفروشند و یا در ملاء عام و انظار عمومی از آنها استفاده نمایند مجرم شناخته می‌شوند و البسه و اشیاء مذکور در حکم قاچاق محسوب می‌شود.

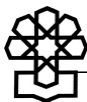
تبصره - نشانهای مذهبی اقلیتهای دینی رسمی برای پیروان این ادیان از شمول این قانون مستثنی است.

ماده (۲)- مجازات تعزیری تولیدکنندگان داخلی و واردکنندگان و فروشندگان و استفاده‌کنندگان البسه و نشانهای مذکور در ماده (۱) به شرح زیر خواهد بود:

- ۱- تذکر و ارشاد،
- ۲- توبیخ و سرزنش،
- ۳- تهدید.
- ۴- تعطیل محل کسب به مدت سه ماه تا شش ماه در مورد فروشنده و جریمه نقدی از ۵۰۰ هزار ریال تا یک میلیون ریال در مورد واردکننده و تولیدکننده، ۱۰ تا ۲۰ ضربه شلاق یا جریمه نقدی از ۲۰ تا ۲۰۰ هزار ریال در مورد استفاده‌کننده.

۱. کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده)، مصوب ۱۳۷۵/۲/۲ مجلس شورای اسلامی و تأیید ۱۳۷۵/۲/۶ شورای نگهبان.

۲. قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباس‌هایی که استفاده از آن‌ها در ملاء عام خلاف شرع است یا عفت عمومی را جریحه‌دار می‌کند، مصوب ۱۳۶۵/۱۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی.

۵- لغو پروانه کسب در مورد فروشنده و ۲۰ تا ۴۰ ضربه شلاق یا جریمه نقدی از ۲۰ تا ۲۰۰ هزار ریال در مورد استفاده‌کننده.

دادگاه با توجه به شرایط و حالات مجرم دفعات و زمان و مکان وقوع جرم و دیگر مقتضیات، مجرم را به یکی از مجازاتهای مذکور محکوم می‌نماید.

تبصره «۱»- دادگاه، تولیدکننده را ملزم به تعطیل خط تولید مخصوص و انطباق آن با ضوابط اسلامی می‌نماید.

تبصره «۲»- در صورتی که مجرم کارمند دولت باشد علاوه بر یکی از مجازاتهای فوق به یکی از مجازاتهای زیر محکوم می‌شود:

- ۱- انفصال موقت تا دو سال.
- ۲- اخراج و انفصال از خدمات دولتی.
- ۳- محرومیت استخدام به مدت پنج سال در کلیه وزارتخانه‌ها و شرکتها و نهادها و ارگانهای دولتی و عمومی.

ماده (۳)- دستفروشی که به توزیع و فروش البسه و نشانهای موضوع ماده (۱) می‌پردازند مجرم شناخته می‌شوند و برای بار اول کالاهایی که در اختیار دارند ضبط و طبق بند «الف» ماده (۲) عمل می‌شود، در صورت تکرار جرم بار اول دویست و پنجاه هزار تا پانصد هزار ریال و دفعات بعد پانصد هزار ریال تا یک میلیون ریال جریمه خواهند شد.

ماده (۴)- کسانی که در انظار عمومی وضع پوشیدن لباس و آرایش آنان خلاف شرع یا موجب ترویج فساد و یا هتک عفت عمومی باشد، توقیف و خارج از نوبت در دادگاه صالح محاکمه و حسب مورد به یکی از مجازاتهای مذکور در ماده (۲) محکوم می‌گردند.

ماده (۵)- فیلم و عکس و پوستر و چیزهایی که شبیه آنها هستند موضوع ماده (۱۰۴) قانون مجازات اسلامی معدوم خواهد شد.

تبصره «۱»- وسائل ضبط و تکثیر نوار (ویدئو، وسایل تکثیر نوار ...) پس از پاک کردن صدا و تصاویر مبتذل به عنوان جریمه ضبط می‌شود و توسط دادستان در اختیار دولت قرار می‌گیرد تا مطابق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت دولت می‌رسد در اختیار مراکز علمی و آموزشی و فرهنگی قرار گیرد.

تبصره «۲»- اشیاء موضوع این ماده که مصارف علمی و آموزشی دارند، در صورتی که توسط سازمانهای علمی و آموزشی رسمی کشور وارد یا تهیه شوند و مورد استفاده قرار گیرند، از حکم این ماده مستثنی هستند.

ماده (۶)- در کلیه مواردی که به موجب این قانون تخلفات توسط شرکتها یا سایر سازمانها و یا بنگاههایی صورت گرفته است که دارای شخصیت حقوقی می‌باشند مدیر عامل یا مدیر مسئول شخصیت حقوقی مجرم محسوب می‌شود و به حبس از ۱ سال تا ۳ سال محکوم می‌شود. در مورد مؤسسات دولتی مدیر عامل یا مدیر مسئول علاوه بر حبس از خدمت نیز منفصل می‌شود.

تبصره - در صورتی که چند نفر مشترکاً شرکت یا سازمان و یا بنگاه و نظیر اینها را اداره نمایند، هر یک از آنها به مجازات فوق محکوم می‌گردند.

ماده (۷)- رسیدگی به جرائم موضوع این قانون در صلاحیت دادگاههای انقلاب اسلامی است.

ماده (۸)- آیین‌نامه اجرایی این قانون با پیشنهاد شورای عالی قضایی به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

۳-۳. بندهای «۷»، «۸» و «۹» ماده (۴۰) قانون امور گمرکی^۱

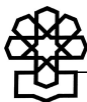
<p>ماده (۴۰) - کالای مشروحه زیر ممنوع‌الورود می‌باشد:</p> <p>۱- ...</p> <p>۷- صفحه گرامافون و نوار پر شده، فیلم و کتاب که به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مخالف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور باشد.</p> <p>۸- مجله، روزنامه، صور، علامات و هر نوع نوشته که به تشخیص وزارت اطلاعات مخالف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور باشد.</p> <p>۹- کالایی که روی خود آن‌ها یا روی لفاف آن‌ها و یا در بارنامه و اسناد مربوط عبارت یا علامتی مخالف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور وجود داشته باشد.</p>

با توجه به مواد قانونی فوق می‌توان اشاره کرد که قوانین متعددی برای عناوین مجرمانه این حوزه (مانند: تولید، توزیع، فروش و ... هر چیزی که عفت عمومی را جریحه‌دار می‌کند) وجود دارد و جلوگیری از این تخلفات نیازی به فرایند جدید قانونگذاری ندارد.

جدول ۴. قوانین موجود برای مقابله با جرائم موضوع بررسی گزارش

ردیف	عنوان جرم	عنوان قانون	تاریخ تصویب
۱	تولید لباس و نشانه‌هایی با علامت گروه‌های ضد اسلام و انقلاب	قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباس‌هایی که استفاده از آن‌ها در ملاً عام خلاف شرع است و یا عفت عمومی را جریحه‌دار می‌کند	۱۳۶۵/۱۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی
۲	توزیع و فروش لباس و نشانه‌هایی با علامت گروه‌های ضداسلام و انقلاب	قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباس‌هایی که استفاده از آن‌ها در ملاً عام خلاف شرع است و یا عفت عمومی را جریحه‌دار می‌کند	۱۳۶۵/۱۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی
۳	وارد کردن لباس و نشانه‌هایی با علامت گروه‌های ضداسلام و انقلاب	قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباس‌هایی که استفاده از آن‌ها در ملاً عام خلاف شرع است و یا عفت عمومی را جریحه‌دار می‌کند	۱۳۶۵/۱۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی
۴	استفاده از لباس و نشانه‌هایی با علامت گروه‌های ضداسلام و انقلاب در ملاً و انظار عمومی	قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباس‌هایی که استفاده از آن‌ها در ملاً عام خلاف شرع است و یا عفت عمومی را جریحه‌دار می‌کند	۱۳۶۵/۱۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی

۱. قانون امور گمرکی، مصوب ۱۳۵۰/۳/۱۷ مجلس شورای ملی.

ردیف	عنوان جرم	عنوان قانون	تاریخ تصویب
۵	ساخت هر چیزی که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار می‌کند (نوشته، طرح، گراور و ...) برای تجارت و توزیع	قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و بازدارنده)	۱۳۷۵/۳/۲ (مجلس شورای اسلامی)
۶	نگهداری هر چیزی که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار می‌کند (نوشته، طرح، گراور و ...) برای تجارت و توزیع	قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و بازدارنده)	۱۳۷۵/۳/۲ مجلس شورای اسلامی
۷	ورود و صدور هر چیزی که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار می‌کند (نوشته، طرح، گراور و ...) برای تجارت و توزیع	قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و بازدارنده)	۱۳۷۵/۳/۲ مجلس شورای اسلامی
۸	توزیع و کرایه دادن هر چیزی که عفت اخلاق عمومی را جریحه دار می‌کند	قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و بازدارنده)	۱۳۷۵/۳/۲ مجلس شورای اسلامی
۹	تحصیل مال در مورد هر چیزی که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار می‌کند	قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و بازدارنده)	۱۳۷۵/۳/۲ مجلس شورای اسلامی
۱۰	نمایش، انتشار یا در معرض انظار عمومی قرار دادن هر چیزی که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار می‌کند (نوشته، طرح، گراور و ...)	قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و بازدارنده)	۱۳۷۵/۳/۲ مجلس شورای اسلامی
۱۱	اعلان برای تشویق به معامله یا ترویج یا معرفی فاعل اعمال ممنوعه درخصوص هر چیزی که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار می‌کند	قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و بازدارنده)	۱۳۷۵/۳/۲ مجلس شورای اسلامی
۱۲	ورود صفحه گرامافون و نوار پرشده فیلم و کتاب مخالف نظم عمومی و یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	بند «۷» ماده (۴۰) قانون امور گمرکی	۱۳۵۰/۳/۳۰ مجلس شورای ملی
۱۳	ورود مجله، روزنامه، صور، علامات و هر نوع نوشته که به تشخیص وزارت اطلاعات مخالف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور باشد	بند «۸» ماده (۴۰) قانون امور گمرکی	۱۳۵۰/۳/۳۰ مجلس شورای ملی
۱۴	ورود کالایی که روی خود آن‌ها یا روی لفاف آن‌ها و یا در بارنامه و اسناد مربوط عبارت یا علامتی مخالف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی یا مذهب رسمی کشور وجود داشته باشد	بند «۹» ماده (۴۰) قانون امور گمرکی	۱۳۵۰/۳/۳۰ مجلس شورای ملی

مأخذ: قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵/۳/۲، قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۰/۳/۱۷ و قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و

مجازات فروشندگان لباس‌هایی که ... مصوب ۱۳۶۵/۱۲/۲۸.

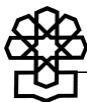

جمع‌بندی و پیشنهاد

با بررسی قانونی مشاهده می‌شود که قوانین متعددی برای کنترل حجم محدود واردات رسمی کالاهای خاص مورد نظر در این گزارش، وجود دارد و افعال متعددی مانند تولید، توزیع، فروش، ورود، استفاده، نگهداری، صدور، کرایه، تحصیل مال، نمایش، انتشار، در معرض انظار عموم قرار دادن، اعلان برای تشویق به معامله یا ترویج یا معرفی فاعل مربوط به هر چیزی که عفت و اخلاق عمومی را جریحه‌دار کند در قانون به‌عنوان عمل مجرمانه محسوب شده و جریمه و مجازات مشخصی نیز برای آن در نظر گرفته شده است. بنابراین حفظ نظم عمومی، شئون ملی، عفت عمومی یا مذهب رسمی کشور در مقابل تصاویر و اشکال نامناسب مندرج بر کالاهای وارداتی از منظر تقنینی مورد نظر قرار گرفته است و اگر مشکلاتی از این بابت وجود دارد می‌تواند به علت مواردی به شرح زیر باشد:

۱. مشکل عدم نظارت بر اجرای صحیح قانون از طرف مقامات نظارتی،
 ۲. مشکلات پیش روی اجرای قانون (مانند مقررات و نظارت گمرک در انجام تشریفات گمرکی که به جای تأمل در بسته‌های کالاها به نظارت بر لفاف اولیه کالا اکتفا شود).
 ۳. وجود حجم گسترده قاچاق کالا در کشور به خصوص در موارد کالاهای مورد نظر این گزارش که بسیاری از کالاهای ممنوع را نیز شامل می‌شود.
- باید توجه کرد که استفاده از روش‌هایی مانند ساماندهی کالاهای وارداتی از طریق سفارش کالای وارداتی تحت نظام خاص و تعریف شده و تحت نظارت، با توجه به حجم گسترده قاچاق این کالاها نمی‌تواند به تنهایی مؤثر باشد. در حالی که الزام‌آور کردن رعایت قانون و ضوابط موجود در این زمینه برای واردکنندگان کالاها به‌طور خودکار موجب آن می‌شود که شرکت‌های عمده وارداتی مبدأ سلايق و مقررات داخلی کشور را در سفارش‌گذاری‌های خود به طرف تجاری متذکر شود.
- بنابراین پیشنهاد می‌شود جهت رفع مشکل موجود در زمینه وجود تصاویر و اشکال نامناسب، اقدامات ذیل به عمل آید.

۱. نظارت بر حسن اجرای قوانین موجود،
۲. اعمال روش‌های کنترلی مناسب برای ارتقای کیفیت بازرسی‌ها در ضمن تشریفات گمرکی در کنار رعایت اصول و قواعد مربوط به تسهیل تشریفات تجاری،
۳. رفع مشکلات اقتصادی، تعرفه‌ای و قانونی موجود به‌منظور حل مشکل قاچاق کالا و کاهش کالاهای وارداتی از مسیر غیررسمی.

منابع و مأخذ

۱. آمار پیوست نامه مورخ ۱۳۸۶/۵/۲۹ گمرک جمهوری اسلامی ایران با شماره ۲۲/۹۰/۲۵۳/۲۱۴۴۳۱ در خصوص تفکیک واردات در سال‌های مختلف.
۲. قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۲/۷/۴ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه اجرایی آن به ضمیمه جداول مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۸۶ (قابل اجرا در سال ۱۳۸۶)، اداره کل مقررات صادرات و واردات وزارت بازرگانی، تهران، شرکت چاپ و نشر بازرگانی، خرداد ۱۳۸۶.
۳. قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباس‌هایی که استفاده از آن‌ها در ملاء عام خلاف شرع است و یا عفت عمومی را جریحه‌دار می‌کند، مصوب ۱۳۶۵/۱۲/۲۸.
۴. قانون امور گمرکی، مصوب ۱۳۵۰/۳/۱۷ مجلس شورای اسلامی.
۵. لوح فشرده ارسالی از طرف گمرک جمهوری اسلامی ایران به انضمام نامه مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۲۳ دفتر آمار و خدمات ماشین گمرک با شماره ۲۲/۹۰/۲۵۳/۳۵۷۰۹۵.
۶. کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های مجاز دارند)، مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ مجلس شورای اسلامی و تأیید ۱۳۷۵/۳/۶ شورای نگهبان.
۷. گزارش آمار مقدماتی تجارت خارجی جمهوری اسلامی ایران، دوازده ماهه سال ۱۳۸۵، گمرک جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۶.
8. Doing Business in 2006 (Creating Jobs), World Bank and the International Finance Corporation 2006.

شماره مسلسل: ۸۶۱۶

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: تصاویر و اشکال مندرج بر کالاهای وارداتی
Report Title: Pictures and Printed Matters on Imported Goods

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه بازرگانی)

تهیه و تدوین: سعید غلامی باغی

ناظر علمی: فتح‌الله تازی

متقاضی: احمد توکلی (رئیس مرکز پژوهش‌ها)

ویراستار: ———

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آن‌ها:

۱. تصویر (Picture)

۲. کالاهای وارداتی (Imported Goods)

۳. واردات (Import)

منابع و مآخذ تهیه گزارش:

در انتهای گزارش درج شده است.

تاریخ انتشار: ۱۳۸۶/۷/۲۸